

"כל שנבקש - לו יהי" - על מקומן של הבקשות בתפילה

1. עייני בתפילת שלמה בזמן חנוכת בית המקדש בספר מלכים א, פרק ח, כו-נד.

- מהו תפקידו של בית המקדש על פי דברי שלמה בפסוקים אלו?
- באילו פעלים מתוארת התפילה?
- כיצד מתוארת תגובתו של ה' לתפילה?

יש מחלוקת בין הרמב"ם והרמב"ן לגבי חובת תפילה מדאורייתא. עיינו בדברי הרמב"ם (שכבר למדנו בדף הקודם גם).

- *מתי חובה להתפלל מהתורה? מה צריכה תפילה לו אכילוף?*

2. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א, הלכה ב

....אלא חיוב מצוה זו כך הוא שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה ואחר כך נותן שבח והודיה לה' על הטובה שהשפיע לו כל אחד לפי כחו.

הרמב"ן חולק על הרמב"ם, הוא אינו חושב שיש חובה מהתורה להתפלל מידי יום (רק מדברי חכמים).

3. השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ה

....ושנתפלל אליו בעת הצרות ותהיינה עינינו ולבנו אליו לבדו כעיני עבדים אל יד אדוניהם. וזה כענין שכתוב (בהעלותך ו) וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם והרעותם בחצוצרות ונזכרתם לפני יי אלהיכם והיא מצוה על כל צרה וצרה שתבא על הצבור לצעוק לפניו בתפלה ובתרועה והוא הענין שבאר שלמה ע"ה כמו שכתוב (מ"א ח דה"ב ו) בהעצר השמים ולא יהיה מטר וכתוב רעב כי יהיה דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו אויבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה כל תפלה כל תחנה אשר יהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעו איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה

מתי חובה להתפלל מהתורה אל פי הראי"ן? מה יהיה התוכן של תפילה לו?

אינה אופי יש לתפילה כלל? מדוע שדווקא היא תהיה מהתורה?

עיינו במדרש על האמהות-

4. **בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת לך לך פרשה מה**

ולמה נתעקרו אמהות ר' לוי (אמר) בשם ר' שילא ר' חלבו משי' ר' יוחנן שהקב"ה מתאוה לתפילתן ולסיחתן יונתי בחגוי הסלע (שה"ש = שיר השירים = ב יד) למה עיקרתי אתכם בשביל הראיני את מראיך השמיעני את קולך (שם שם /שיר השירים ב')

- *אלו שאלות מדרש זה מצורר?*

- *מדוע לו הדרק היחידה להביע לתפילה?*

עייני בתפילתו של יונה במעי הדגה-

יונה פרק ב

- (א) וַיִּמְן ה' דָּג גָּדוֹל לְבַלֵּעַ אֶת יוֹנָה וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת :
- (ב) וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה' אֱלֹהָיו מִמַּעֵי הַדָּגָה : (ג) וַחֲמָר קָרָאתִי מִצָּרָה לִּי אֶל ה' וַיַּעֲנֵנִי מִבְּטֶן שְׂאוֹל שְׁוֹעָתִי שְׁמַעַת קוֹלִי : (ד) וַתִּשְׁלִיכֵנִי מִצּוֹלָה בְּלִבָּב יָמִים וְנָהָר יִסְבְּבֵנִי כָּל מִשְׁבְּרֵיךָ וְגִלְיָד עָלַי עֲבָרוּ :
- (ה) וַאֲנִי אֲמַרְתִּי נִגְרַשְׁתִּי מִנְּגֵד עֵינֶיךָ אֶדְ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל הַיָּם וְהִכַּל קִדְשְׁךָ : (ו) אֶפְפוּנֵי מַיִם עַד נֶפֶשׁ תְּהוֹם יִסְבְּבֵנִי סוּף חֲבוּשׁ לְחַמְשֵׁי : (ז) לְקַצְבֵי הָרִים יִרְדְּתִי הָאָרֶץ בְּרַחֲמֶיךָ בְּעַדִּי לְעוֹלָם וַתַּעַל מִשְׁחַת חַיִּי ה' אֱלֹהֵי :
- (ח) בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נֶפְשִׁי אֶת ה' זָכַרְתִּי וַתִּבּוֹא אֵלַיךָ תִּפְלֹתַי אֶל הַיָּם וְהִכַּל קִדְשְׁךָ : (ט) מִשְׁמָרִים הִבְלִי שְׁוֹא חֲסָדֶם יַעֲלֶבוּ : (י) וַאֲנִי בְּקוֹל תוֹדָה אֶזְבְּחָה לָּךְ אֲשֶׁר נִדְרַתִּי אֲשַׁלְמָה יְשׁוּעָתָה לִּי : ס
- (יא) וַחֲמָר ה' לָדָג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה אֶל הַיָּבֵשָׁה : פ

- מה התהליך שיונה מתאר שקרה לו במעי הדגה?

- מה הקשר שיונה מצביע עליו בין מצוקה לקרבת א-לוקים?

עיינו בגמרא-

6.תלמוד בבלי מסכת תענית דף ח עמוד א

אמר רבי אמי: אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו, שנאמר (איכה ג') "נשא לבבנו אל כפים". [איני? והא] אוקים שמואל אמורא עליה ודרש (תהלים ע"ח) "ויפתוהו בפייהם ובלשוונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו", ואף על פי כן – (תהלים ע"ח) "והוא רחום יכפר עון" וגו'. - לא קשיא: כאן - ביחיד, כאן - בצבור.

- נְסִי לַהֲסִיבִי "נְסִי נְפִשׁוֹ כַכְּסוֹ"?

הרב קוק מציע פעולה נוספת שהבקשות פועלות בעולם-

10. הרב קוק, עולת ראייה, הקדמה

סעיף ב

עצם ערך התפילה ובטחון פעולתה בקבוץ תנאיה, גם מלבד פעולת השגת המבוקש והתרוממות הנפש וזכותה ע"י התפילה, הוא פנה גדולה בהשלמת האדם. על כן צריך שיבין כל מתפלל, שהתפלה היא חק נפלא, שחקק הקב"ה בעולמו, להשלמת יצוריו בכל דרכי השלמות, וביחוד לתכלית השלמתם המוסרית הנצמחת ממנה, ואינה בגדר ענין מוטבע בחוקו יתברך, חלילה

סעיף ד

כשמכוונים לאיזה מבוקש בתפילה, צריך לשים לב, שכונתנו היא להסיר את הרע והחשך מן העולם ולהגביר את הטוב ואת האור, של החיים האלוקיים במילואם, שבהופיעו הוא ממלא לא רק חסרון אחד בלבד, אלא הוא משלים את כל החסרונות וממלא את כל הפגמים כולם, ובגודל נשמתו הרינו חפצים דוקא בשלמות הגמורה והמוחלטת.

כַּאֲיֵנו אֹכֵן בְּקֶשֶׁת הַבְּקִשׁוֹת "נְסִי נְפִשׁוֹ אֶת יְצוּרֵינוּ" הֲבֵינָה בְּצוּרָה?

נְסִי אֶל הַבְּקִשׁוֹת הַמּוֹפִיעוֹת בְּשִׁמְחָה עֲרֵבָה, כִּי־כֵן הֵן מְסִיבּוֹת אֶל הַמַּחֲפָלִי?